

Sygn. akt: I C 145/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 września 2021 roku

Sąd Rejonowy w Oleśnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Kałwak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 08 września 2021 roku

sprawy z powództwa **L. D.**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę

I. zamyka rozprawę na podstawie art. 15zszs² ustawy z dnia 02 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U z 2020 r., poz. 374; t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1842 z późniejszymi zmianami);

II. zasądza od strony pozwanej (...) **S.A. z siedzibą**

w W. na rzecz powódki **L. D.** kwotę **25.926,40 zł** (dwadzieścia pięć tysięcy dziewięćset dwadzieścia sześć złotych 40/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi:

a) od kwoty 23.626,40 zł (dwadzieścia trzy tysiące sześćset dwadzieścia sześć złotych 40/100) od dnia 09 września 2017 r. do dnia zapłaty;

b) od kwoty 2.300,00 zł (dwa tysiące trzysta złotych 00/100) od dnia 04 września 2018 r. do dnia zapłaty;

III. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

IV. zasądza od strony pozwanej (...) **S.A. z siedzibą**

w W. na rzecz powódki **L. D.** kwotę **3.623,89 zł** (trzy tysiące sześćset dwadzieścia trzy złote 89/100) tytułem zwrotu kosztów procesu;

V. nakazuje powódce **L. D.** uiszczenie na rzecz **Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnie** kwoty **299,95 zł** (dwieście dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 95/100) tytułem zwrotu stosunkowej części wydatków pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa na rzecz należności biegłych sądowych;

VI. nakazuje stronie pozwanej (...) **S.A. z siedzibą w W.** uiszczenie na rzecz **Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnie** kwoty **556,81 zł** (pięćset pięćdziesiąt sześć złotych 81/100) stanowiącej różnicę pomiędzy stosunkową częścią wydatków pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa na rzecz należności biegłych sądowych, tj. 967,81 zł, a kwotą 411,00 zł uiszczoną przez stronę pozwaną tytułem niewykorzystanej zaliczki na poczet należności biegłych sądowych.

Sygn. akt I C 145/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 08.03.2018 r. (prezentata) powódka **L. D.** wystąpiła przeciwko **(...) S.A. z siedzibą w W.** domagając się:

1. zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powódki kwoty 30.270,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 06.01.2017 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za szkodę powstałą w wyniku zdarzenia z dnia 02.12.2016 r.;
2. zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powódki kwoty 3.690,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 31.08.2017 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów sporządzenia opinii uprawnionego rzeczoznawcy, koniecznej dla ustalenia zakresu i wysokości doznanej szkody;
3. zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Łączne żądania odszkodowania i zwrotu kosztów opinii rzeczoznawcy wynoszą 33.960,26 zł.

W uzasadnieniu pozwu profesjonalny pełnomocnik powódki w osobie radcy prawnego wskazał w szczególności, że dnia 02.12.2016 r. na skutek bardzo silnych podmuchów wiatru uszkodzeniu uległ budynek stodoły należący do powódki i wchodzący w skład zabudowań gospodarczych posiadanego przez nią gospodarstwa rolnego. Natomiast w chwili zdarzenia uszkodzona nieruchomość była objęta umową ubezpieczenia gospodarstwa rolnego zawartą między stroną pozwaną a powódką na okres od dnia 01.01.2016 r. do dnia 31.12.2016 r.

Na skutek ww. zdarzenia nieruchomość powódki uległa znacznemu zniszczeniu, m.in. rozpadowi uległa część ściany szczytowej od strony zachodniej, zawaliła się ściana kalenicy w dół około 1,5 m od poziomu terenu, pozostała część ścian uległa odseparowaniu od słupów nośnych budynku, jak również zarwana została część pokrycia dachowego.

Powódka niezwłocznie zgłosiła szkodę stronie pozwanej z uwagi na konieczność rychłej naprawy. Po powierzchownych oględzinach uszkodzonej nieruchomości strona pozwana podjęła decyzję o wypłacie na rzecz powódki kwoty 4.802,16 zł tytułem odszkodowania (potwierdzenie transakcji z 12.12.2016 r.). Powyższa kwota była wg powódki rażąco zaniżona, pozwoliła tylko na częściowe zabezpieczenie nieruchomości przed dalszym zniszczeniem.

Wobec rażącej niewspółmierności wysokości wypłaconego świadczenia do poniesionej szkody L. D. zwróciła się do specjalisty z zakresu budownictwa w celu ustalenia zakresu i wysokości doznanej szkody, jak również kosztów naprawy zniszczonego budynku. Zgodnie z opinią niezależnego rzeczoznawcy, koszt naprawy nieruchomości i przywrócenia jej do stanu używalności zgodnego z wymogami przepisów prawa budowlanego wyraźnie odbiega od wysokości wypłaconego powódce świadczenia. Dlatego powódka pismem z dnia 23.08.2016 r. odwołała się od decyzji (...) S.A., wzywając stronę pozwaną jednocześnie do zapłaty pozostałej części świadczenia. Jednak decyzją z dnia 07.09.2017 r. strona pozwana podtrzymała dotychczasowe stanowisko i odmówiła wypłaty dalszego świadczenia.

Zgodnie z projektem budowlanym i kosztorysem załączonym przez powódkę do pozwu, koszt naprawy tej nieruchomości w celu doprowadzenia jej do stanu wymaganego przez przepisy prawa budowlanego wynosi 85.458,37 zł.

Powódka twierdzi, że przed zdarzeniem szkodowym nieruchomość pozostawała w stanie zgodnym z obowiązującymi przepisami i wymogami. Powódka jednak zdaje sobie sprawę, że kompleksowe przeprowadzenie wymaganych napraw ujętych w kosztorysie może doprowadzić do polepszenia stanu budynku względem tego, w jakim był stanie przed tą katastrofą budowlaną. Istotne jest jednak, że przywrócenie budynku do stanu poprzedniego jest możliwe wyłącznie przy użyciu pełnowartościowych materiałów budowlanych i wykorzystaniu pełnowartościowych usług. Nie jest możliwe dokonanie wymiany elementów nieruchomości przy użyciu w części wyeksploatowanego materiału tzn. takiego, jakim cechowały się elementy budynku w dniu powstania

szkody. Wobec powyższego, podczas ustalania wysokości szkody powódka nie uwzględniła następujących pozycji znajdujących się w kosztorysie:

- a) 7 d.2 – izolacje przeciwwilgociowe z papy powierzchni poziomych (...) – 610,74 zł;
- b) 12 d.2 – izolacje przeciwwilgociowe powłokowe pionowe (...) – 450,35 zł;
- c) 18 d.3 – wyprawy tynkarskie wykonywane na ścianach (...) – tynki zewnętrzne – 9.775,11zł.

Brak uwzględnienia ww. prac wynika z faktu, że przedmiotowa nieruchomość w dniu powstania szkody nie była z zewnątrz otynkowana, a także nie posiadała dodatkowych izolacji przeciwwilgociowych pionowych lub poziomych.

Po odjęciu ww. pozycji a) b) c) koszt naprawy nieruchomości wyniósł 74.622,17 zł.

Pełnomocnik powódki wskazał, że zawierając umowę ubezpieczenia strony zgodnie ustaliły, iż w chwili jej zawarcia ubezpieczana nieruchomość była zużyta w 53%, w związku z tym ustalona kwota naprawy została obniżona o właściwy procent zużycia nieruchomości.

W przedmiotowej sprawie wysokość poniesionej przez powódkę szkody będzie się równać kosztom naprawy pomniejszonym o 53% zużycia budynku, co w przedmiotowej sprawie daje kwotę 35.072,42 zł. Mając na uwadze wypłaconą część odszkodowania w wysokości 4.802,16 zł, strona pozwana powinna wypłacić na rzecz powódki kwotę 30.270,26 zł tytułem odszkodowania.

Odnośnie żądania zwrotu kosztów opinii rzeczoznawcy pełnomocnik powódki wskazał, że powódka nie jest specjalistką w dziedzinie ubezpieczeń i dochodzenia roszczeń, a także w zagadnieniach budowlanych, była więc zmuszona zlecić wykonanie projektu prywatnemu rzeczoznawcy. L. D. nie posiada wykształcenia umożliwiającego jej samodzielne określenie kosztów związanych z przywróceniem budynku do stanu sprzed katastrofy. W ocenie pełnomocnika powódki, podpartej orzecznictwem Sadu Najwyższego, koszt sporządzenia opinii przez niezależnego rzeczoznawcę stanowi bezpośrednio następstwo szkody.

Żądanie odsetkowe od roszczenia głównego powódka liczy od dnia 06.01.2017 r., tj. od dnia następującego po dniu w którym upłynęło 30 dni od dnia zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi. Natomiast odsetki od kwoty stanowiącej zwrot kosztów opinii rzeczoznawcy powódka liczy od dnia następującego po dniu wyznaczonym w odwołaniu od decyzji stanowiącym wezwanie do zapłaty, tj. od dnia 31.08.2017 r. - pozew – k. 3 – 5.

W **odpowiedzi na pozew** wniesionej dnia 18.06.2018 r. (data stempla pocztowego) strona pozwana, (...) S.A. z **siedzibą w W.**, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych oraz kwoty 17,00 zł tytułem uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pełnomocnik (...) S.A. wskazał, że bezsporny jest fakt udzielenia przez stronę pozwaną powódce ochrony ubezpieczeniowej w dacie zdarzenia na podstawie zawartej umowy obowiązkowego ubezpieczenia budynków, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego powódki.

Strona pozwana pozostaje na stanowisku, iż wysokość szkody ustalona przez (...) S.A. w postępowaniu likwidacyjnym po przeprowadzeniu oględzin na podstawie kosztorysu na kwotę 4.802,16 zł jest prawidłowa.

Zgodnie z przepisami ww. ustawy strona pozwana uwzględniła wysokość zużycia budynku wg wartości wskazanej w polisie. Wysokość szkody stanowi wartość odtworzeniową zniszczonych budynków, tzn. koszt, jaki jest potrzebny do

doprowadzenia ich do stanu sprzed zdarzenia – koszt ich odbudowy lub remontu (art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy), tj. przywrócenie stanu poprzedniego (art. 363 k.c.). Skoro budynek był zużyty w określonej wysokości, to poszkodowany poniósł szkodę w tym zakresie (art. 361 § 2 k.c.), a więc przywrócenie do stanu poprzedniego ogranicza się do przywrócenia do stanu budynku zużytego. Z uwagi na to, że jednak materiały użyte do odbudowy lub remontu siłą rzeczy nie będą zużyte, tylko nowe, konieczne jest odliczenie stopnia zużycia, by uniknąć bezpodstawnego wzbogacenia poszkodowanego. Ponadto, uwzględnia się także faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia szkody (art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy). W niniejszym przypadku suma ubezpieczenia została ustalona wg wartości rzeczowej tzn. z uwzględnieniem stopnia zużycia budynku na 53% (art. 70 ust. 2 pkt 1 ustawy), a powódka zaakceptowała tak ustaloną wartość budynku i stopień jego zużycia, gdyż zawarła na takich warunkach umowę ubezpieczenia. Dlatego strona pozwana przy ustalaniu wysokości odszkodowania uwzględniła przyjęty w polisie stopień zużycia budynku (53%).

Strona pozwana kwestionuje uwzględnienie kosztów prac porządkowych powołując się na art. 69 pkt 2 ww. ustawy, zgodnie z którym wysokość szkody w budynkach rolniczych zwiększa się w granicach sumy ubezpieczenia jedynie o udokumentowane koszty uprzątnięcia miejsca szkody. Powódka nie udokumentowała poniesienia tych kosztów rachunkiem, lub fakturą. Natomiast uprzątnięcie miejsca szkody tzw. systemem gospodarczym nie mieści się w granicach odpowiedzialności strony pozwanej wyznaczonych ww. przepisem. Poza tym z ostrożności (...) podnosi, że art. 69 pkt 2 ww. ustawy wprowadza też ograniczenie wysokości szkody w tym zakresie – tzn. koszty uprzątnięcia miejsca szkody uwzględnia się w wysokości do 5% wartości szkody. Kosztorys prywatny powódki zawiera pozycję: wywiezienie gruzu na kwotę aż 2.939,44 zł (poz. 5 d.1) – ten koszt musi być udokumentowany, a na ten moment powódka nie przedstawiła żadnego dowodu w tym zakresie. Nie wiadomo też czy i gdzie odpłatnie powódka zeszkładowała ten gruz.

Kolejno pełnomocnik (...) S.A. zwrócił uwagę, iż na podstawie art. 68 ust. 1 ww. ustawy wysokość odszkodowania ustalana jest na podstawie kosztorysu, ale wobec braku wykazania przez powódkę czy prace naprawcze L. D. zleciła czy wykonała systemem gospodarczym, (...) domaga się zobowiązania powódki do wykazania w jaki sposób usunęła skutki zdarzenia. Jeżeli powódka wykonała prace systemem gospodarczym – okoliczność ta powinna być uwzględniona przy ustalaniu kosztów roboczo-godzinny przy ustalaniu wartości szkody.

Pełnomocnik strony pozwanej zarzuca również, że kosztorys powódki znacznie odbiega zakresem przyjętych w nim robót od zakresu szkody, a poza tym zawiera pozycje, które nie są następstwem zdarzenia, natomiast naprawę zaprojektowano i skalkulowano w zmienionej technologii. Zastosowanie ulepszonych materiałów i technologii stanowi modernizację, a nie przywrócenie do stanu sprzed szkody, a więc nie mieści się w granicach odpowiedzialności strony pozwanej. Nadto, zmiana standardów i materiałów stosowanych w budownictwie nie oznacza zmiany zasad odpowiedzialności odszkodowawczej, tj. przywrócenia do stanu poprzedniego. Modernizacja i podniesienie standardu stanowiłoby bezpodstawne wzbogacenie powódki. Strona pozwana odpowiada za szkodę w zakresie normalnego adekwatnego związku przyczynowego (art. 363 § 1 k.c. w zw. z art. 361 k.c.).

Strona pozwana kwestionuje również żądanie zwrotu kosztów sporządzenia prywatnej opinii rzeczoznawcy jako niepozostające w bezpośrednim/adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą (art. 361 § 1 k.c.). (...) opinia stanowi wyjaśnienie na poparcie stanowiska strony i jej koszt powinna ponieść powódka. Ponadto, nie było potrzeby sporządzania w celu usunięcia skutków szkody aż projektu budowlanego, ponieważ z decyzji nadzoru budowlanego wynika, że jedynym wymogiem było przeprowadzenie robót budowlanych pod nadzorem osoby posiadającej odpowiednie i aktualne uprawnienia budowlane. W ocenie strony pozwanej, do oceny kosztów usunięcia skutków zdarzenia wystarczyłoby sporządzenie samego kosztorysu. Powódka nie przedstawiła specyfikacji kalkulacji ceny za prywatną opinię. Żądane koszty sporządzenia projektu budowlanego nie tylko nie odpowiadają rzeczowym potrzebom naprawienia szkody (wystarczyłby sam kosztorys), a dodatkowo są zawyżone i jako takie również nieuzasadnione. – odpowiedź na pozew – k. 79-84.

Na rozprawie w dniu 13.07.2018 r. **pełnomocnik powódki** podtrzymał żądania pozwu. Wskazał, że na tamten moment powódka nie wykonała żadnych prac remontowych, a jedynie zabezpieczyła i uprzątnęła teren z kwoty uzyskanego dotychczas odszkodowania. Dotychczas nie wykonano prac remontowych, w tym prac tzw. metodą gospodarczą. L. D. nie mając fachowej wiedzy w zakresie budownictwa zwróciła się do profesjonalisty o wycenę szkody, a on zaproponował jej zakres usług obejmujący sporządzenie projektu budowlanego, po czym powódka tę ofertę zaakceptowała. – protokół rozprawy z dnia 13.07.2018 r. – k. 97-97v.

W piśmie procesowym wniesionym dnia 27.07.2018 r. (data stempla pocztowego) pełnomocnik **powódki L. D.** wskazał na treść art. 68 § 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK, w którym znajduje się zamknięty katalog alternatywnych możliwości ustalenia wysokości szkody, a nie kumulatywnie występujący obowiązek ustalenia wysokości szkody zarówno na podstawie cennika ubezpieczyciela, jak i na podstawie kosztorysu. Powołując się na wyrok SN z 27.04.2017 r. IV CSK 397/16 pełnomocnik powódki wskazał, że przepisy ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych nie formułują wymogu przeznaczenia odszkodowania na odtworzenie budynku identycznego ze zniszczonym. Byłoby to sprzeczne z ogólną zasadą, zgodnie z którą poszkodowany nie ma obowiązku rzeczywistego naprawienia szkody w zamian za uzyskane świadczenie, natomiast służy mu na podstawie art. 363 § 1 k.c. prawo wyboru formy naprawienia szkody.

Powódka dokonała wyboru naprawienia szkody w sposób określony w art. 68 § 1 pkt 2 ustawy. Strona pozwana nigdy nie przedkładała powódce żadnych cenników czy innych kryteriów oceny szkody.

Powódka wyraża od samego początku wolę naprawienia stodoły i dalszego korzystania z niej, ale nie posiada środków ani możliwości kredytowych pozwalających na odbudowę budynku własnymi środkami, a więc podejmie naprawę nieruchomości po uzyskaniu należnego odszkodowania.

Odnosnie sporządzenia projektu budowlanego – powódka nie jest specjalistą w dziedzinie budownictwa. Jako osoba poszkodowana rozczarowana wysokością odszkodowania udała się do profesjonalisty, który poinformował ją, że w celu odbudowy nieruchomości konieczne jest sporządzenie projektu budowlanego całej nieruchomości. Wobec powyższego powódka motywowana wolą odbudowy nieruchomości zleciła wykonanie właśnie takiego projektu.

Powódka formułując żądania pozwu uwzględniła już stopień zużycia budynku - 53% (stanowisko stron w tym zakresie tożsame).

Odpowiadając na zarzut strony pozwanej dotyczący nieadekwatności kosztów wywiezienia gruzu do wykonywanych robót oraz obowiązku udokumentowania tych kosztów – poszkodowana nie posiada żadnych faktur ani rachunków za wywóz gruzu, gdyż pozycja 5d.1 kosztorysu przewiduje wywiezienie gruzu w ilości 20,978 m³, który dopiero powstanie w wyniku rozebrania ścianek murowanych oraz mechanicznej rozbiórki ścian oraz ław fundamentowych.

Odnosnie zarzutu co do ulepszeń (ulepszonych materiałów i technologii) - sam pozwany wskazuje, że zmiana standardów i materiałów stosowanych w budownictwie w żaden sposób nie oznacza zmiany zasad odpowiedzialności odszkodowawczej. Oznacza to tylko, że ubezpieczyciel jest zobowiązany do przywrócenia mienia do stanu sprzed szkody zgodnie ze sztuką budowlaną, tj. zgodnie ze standardami stosowanymi na dzień odbudowy, a nie standardami stosowanymi w chwili np. wybudowania mienia (art. 68 ust. 1 przewiduje sporządzenie kalkulacji zgodnie ze sztuką budowlaną). Natomiast ochrony ubezpieczyciela przed wypłatą ewentualnego zawyżonego odszkodowania należy się dopatrywać w stopniu zużycia mienia, które w przedmiotowej sprawie zostało w całości uwzględnione.

Powódka wykonała metodą gospodarczą jedynie zabezpieczenie mienia przed dalszym zniszczeniem – za środki wypłacone przez ubezpieczyciela. Ponadto zabezpieczenie przed dalszym zniszczeniem nie zostało uwzględnione w

kosztorysie, a wypłacona kwota została odjęta od wartości naprawy i nie była uwzględniona w wps. Powódka nie posiada żadnych faktur ani rachunków za dokonane zabezpieczenie nieruchomości. Natomiast odnośnie rachunków za sporządzenie projektu budowlanego – powódka nie może go odnaleźć, ale skontaktowała się z autorem projektu w celu jego pozyskania. - pismo procesowe pełnomocnika powódki z 27.07.2018 r. - k. 103 – 104v.

Na rozprawie w dniu 22.08.2018 r. **pełnomocnik powódki** przedłożył dwa paragony za sporządzone prace projektowe na kwotę 1.500,00 zł oraz 800,00 zł. Wyjaśnił, że pierwotnie umówiona kwota 3.000,00 zł netto została obniżona do kwoty 2.300,00 zł. Dwa paragony wynikają z tego, że powódka najpierw zapłaciła zaliczkę w wysokości 800,00 zł, a następnie uregulowała pozostałą kwotę w wysokości 1.500,00 zł. Pełnomocnik powódki wskazał też, iż nie kwestionuje stopnia zużycia budynku wskazanego w polisie – 53% – protokół rozprawy z dnia 22.08.2018 r. – k. 109 – 110.

W dniu 02 listopada 2020 r. tut. Sąd wydał **postanowienie w trybie art. 15zss²** ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r., poz. 374 z późn. zm.) – skierował sprawę na posiedzenie niejawne – postanowienie – k. 281.

Pismem procesowym wniesionym dnia 20.11.2020 r. **pełnomocnik powódki** L. D. podtrzymał w całości dotychczasowe stanowisko w sprawie. Podniósł, że ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż zarówno odpowiedzialność strony pozwanej jak i wysokość dochodzonego przez powódkę roszczenia nie budzą wątpliwości, co zostało także potwierdzone w opiniach biegłych. Pełnomocnik zwrócił uwagę, że z opinii biegłego dr hab. inż. A. M. wynika też zasadność dochodzenia przez powódkę roszczenia w zakresie zwrotu kosztów sporządzenia projektu budowlanego. – pismo procesowe pełnomocnika powódki – k. 286-286v.

Strona pozwana nie zajęła stanowiska po wydaniu ww. postanowienia w trybie ustawy COVID-owej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Nad ranem w dniu 02.12.2016 r. podczas silnej wichury uległ uszkodzeniu budynek stodoły posadowiony na nieruchomości w P. nr 13, działka nr (...), będącej własnością powódki L. D., dla której Sąd Rejonowy w Oleśnie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi KW nr (...). Działka nr (...) stanowi grunty orne, łąki trwałe, grunty rolne zabudowane, razem 2.6200 ha. Część przedmiotowej działki o pow. 1.4148 ha jest dzierżawiona przez G. S..

Ściana szczytowa stodoły ze strony zachodniej została zburzona prawie w ¾ częściach od góry. Cała konstrukcja się zachwiała i część dachu spadła. Pozostałe ściany uległy popękaniu.

dowód : - poświadczona kopia decyzji z 19.12.2016 r. Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w powiecie (...) Nr (...) - k. 14-16;

- poświadczona kopia uproszczonego wypisu z rejestru gruntów z dnia 18.07. 2017 r. z up. Starosty (...) – k. 58 (załącznik do projektu budowlanego sporządzonego na zlecenie L. D. przez projektanta mgr inż. P. K.; opracowanego przez mgr inż. M. J.);

- dokumentacja zdjęciowa uszkodzonej stodoły - k. 171, 168, 167, 166, 164, 163, 161, 160, 159, 158, 157, 156 akt szkody w załączeniu oraz na płycie CD z k. 87;

- przesłuchanie powódki L. D. – protokół rozprawy z dnia 22.08.2018 r. – k. 109-109v.

W dniu 02.12.2016 r., godz. 12:30 Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w O. przekazała właścicielowi L. D. do nadzorowania i zabezpieczenia stodołę po zawaleniu się części ściany szczytowej. Obiekt został zabezpieczony i odgrodzony. Polecono również wywieźć traktor i pozostały sprzęt mechaniczny ze stodoły.

dowód : – poświadczona kopia potwierdzenia przekazania terenu, obiektu lub mienia objętego działaniem ratowniczym – dokument sporządzony dnia 02.12.2016r. - k. 17;

- przesłuchanie powódki L. D. – protokół rozprawy z dnia 22.08.2018 r. – k. 109-109v.

Decyzją z dnia 19.12.2016 r. Nr (...)Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w powiecie (...) po rozpatrzeniu sprawy o uszkodzenie ściany szczytowej budynku gospodarczego w P. nr 13 w wyniku silnych wiatrów nakazał właścicielce obiektu L. D. usunąć stwierdzone nieprawidłowości w uszkodzonym budynku gospodarczym zlokalizowanym na działce nr (...) w miejscowości (...) poprzez:

- zabezpieczenie uszkodzonej ściany szczytowej i dachu do czasu doprowadzenia całego budynku do stanu zgodnego z przepisami,

- usunięcie gruzu zalegającego przy zawalanej ścianie,

- uniemożliwienie wejścia do budynku osobom nieupoważnionym.

Nadto, organ określił termin wykonania ww. obowiązków do dnia 31.01.2017 r.

i jednocześnie zakazał użytkowania ww. budynku do czasu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wskazał, iż wszystkie roboty należy prowadzić pod nadzorem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane i posiadającej aktualne zaświadczenie

o wpisie na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego.

W uzasadnieniu przedmiotowej decyzji organ wskazał w szczególności, iż na podstawie telefonicznego powiadomienia Straży Pożarnej w O. o zawaleniu się ściany budynku gospodarczego w (...) w dniu 02.12.2016 r. dokonano kontroli stanu technicznego przedmiotowego budynku gospodarczego. Ustalono, iż właścicielem nieruchomości, na której zlokalizowany jest budynek jest L. D. (napisano: (...)), a dzierżawcą tego terenu w 54/100 części jest G. S.. Właścicielka obiektu podczas kontroli oświadczyła, że budynek uległ uszkodzeniu nad ranem w dniu 02.12. podczas silnej wichury.

Również w uzasadnieniu przedmiotowej decyzji PINB wskazał: „Budynek wybudowano jako bryłę główną z dwoma dobudówkami (od strony drogi publicznej). Konstrukcja bryły głównej budynku i jedna z dobudówek (od strony południowej) wykonana została z cegły pełnej cementowo-piaskowej na lichej zaprawie cementowo-wapiennej i oparta jest na słupach murowanych z wypełnieniem ścianą murowaną. Dobudówka od strony północnej dobudowana z cegły pełnej ceramicznej na zaprawie cementowo-wapiennej. Bryła główna wraz z przybudówkami pokryta jest drewnianą konstrukcją dachu z pokryciem dachówką cementową. (...) Uszkodzeniu uległa jedna ze ścian szczytowych (od strony południowej). Podczas silnych wiatrów zawaliła się część tej ściany (od kalenicy w dół, na wysokość ok. 1,5 od poziomu terenu). Pozostała część ściany uległa odspojeniu i jest odchylona od pionu (przechylona na zewnątrz). W miejscu uszkodzenia widoczne są elementy spróchniałej więźby dachowej. Cała ściana jest mocno zawilgocona. Ponadto we wszystkich ścianach budynku widoczne są rysy i wybrzuszenia”.

„Kontroli dokonano podczas akcji zabezpieczenia budynku przez Państwową Straż Pożarną w O.. Uszkodzoną ścianę zabezpieczono folią i podparto drewnianymi balami. Natomiast pracownicy nadzoru budowlanego dokonali zabezpieczenia całego obiektu taśmą ostrzegawczą”.

dowód : – poświadczona kopia decyzji z 19.12.2016 r. Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w powiecie (...) Nr (...) - k. 14-16;

- przesłuchanie powódki L. D. – protokół rozprawy z dnia 22.08.2018 r. –

k. 109-109v.

Powódka L. D. zawarła z (...) S.A. **umowę ubezpieczenia - (...) Gospodarstwo Rolne** – potwierdzoną polisą nr (...). Przedmiotowa umowa zawiera w szczególności następujące postanowienia:

- okres ubezpieczenia: od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r.;

- ubezpieczający i ubezpieczony: L. D.;

- lokalizacja: (...) ((...)-(...) G.).

Umowa obejmuje m.in.:

1) obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego;

2) obowiązkowe ubezpieczenie budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych:

- wśród ubezpieczonych budynków jest budynek stodoły: ściany z cegły, pokrycie dachu: dachówka ceramiczna/cementowa, powierzchnia zabudowy – 150,00 m², wartość budynku w stanie nowym – 247.700 zł, **procent zużycia – 53%. – suma ubezpieczenia dla samej stodoły 53.000 zł;**

3) ubezpieczenie mienia ruchomego – łącznie wszystkie grupy mienia od ognia i innych zdarzeń losowych - suma ubezpieczenia 17.000 zł,

4) ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków ((...)).

Nikt powódce nie tłumaczył, w jaki sposób został ustalony procent zużycia budynku wskazany w polisie. Powódka co roku dostaje pismo z (...) S.A., w którym jest z góry już określone ile ma zapłacić tytułem składki za ubezpieczenie oraz wskazane są już procenty zużycia budynku. Powódka wpłaca składkę u agenta i dostaje potwierdzenie w formie polisy.

dowód :- poświadczona kopia polisy ubezpieczenia (...) Gospodarstwo Rolne Nr (...) - k. 12-13;

- przesłuchanie powódki L. D. – protokół rozprawy z dnia 22.08.2018 r. – k. 109-109v.

W druku zgłoszenia szkody wskazano, iż dnia 01/02.12.2016 r. podczas silnych wiatrów doszło do uszkodzenia budynku – stodoły – silne podmuchy wiatru spowodowały częściowe zawalenie się ściany szczytowej budynku. Zgłaszająca L. D. nie знаła wysokości roszczeń. Miejsce na datę zgłoszenia pozostawiono puste. Szkodzie został nadany numer (...).

dowód :- druk zgłoszenia szkody - k. 173-175 akt szkody w zał. oraz płyta CD k. 87.

W dniu 07.12.2016 r. (...) S.A. wystosowało do L. D. pismo informujące, jakie dokumenty są wymagane w związku ze zgłoszeniem szkody.

dowód :- pismo informacyjne (...) S.A. z dnia 07.12.2016 r. - k. 172 akt szkody w zał. oraz płyta CD z k. 87.

Decyzją z dnia 12.12.2016 r. (...) S.A. przyznało L. D. kwotę **4.802,16 zł** tytułem odszkodowania na podstawie sporządzonego przez ubezpieczyciela kosztorysu. Tego samego dnia powyższa kwota została przelana na konto powódki.

dowód :- – decyzja (...) S.A. z dnia 12.12.2016 r. - k. 155 akt szkody w zał. oraz płyta CD z k. 87;

- kosztorys (...) S.A. widok uproszczony - k. 152-154 akt szkody w zał. oraz płyta CD z k. 87;

- potwierdzenie przelewu z dnia 12.12.2016 r. - k. 18.

Plandekę dla zabezpieczenia zburzonej ściany powódka musiała kupić, podobnie jak drążki, deski, łaty, żerdzie, żeby zabezpieczyć budynek. Pomagał jej syn. Powódka to wszystko robiła za tę kwotę 4.802,16 zł otrzymaną z (...) S.A. w ramach odszkodowania, która nawet na to nie wystarczyła.

L. D. ma zamiar odbudować tę stodołę, tylko czeka na pieniądze z (...). Powódka nie ma oszczędności. Na więcej prac na razie nie ma pieniędzy.

dowód : - przesłuchanie powódki L. D. – protokół rozprawy z dnia 22.08.2018 r. – k. 109-109v.

W Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w powiecie (...) powiedziano powódce, że jeżeli chce remontować budynek stodoły, musi mieć firmę, która jest zarejestrowana i ma uprawnienia. Powódka udała się więc do mgr inż. M. J., który ma firmę budowlaną i biuro projektowe. Wezwała go na miejsce, żeby zobaczył stan stodoły. Powiedział powódce, że trzeba od podstaw zrobić zawałoną ścianę, zalać fundamenty i naprawić pozostałe ściany oraz część dachu, która uległa uszkodzeniu. Powódka pytała, ile to kosztuje. Powiedział jej, że robi kosztorys i projekt jak to powinno być zrobione. Nadzór budowlany wymagał tego, żeby zrobić wszystko zgodnie ze sztuką budowlaną. Powódka podpisała z panem J. umowę. Gdy powódka będzie miała pieniądze to on podejmie się wykonywania remontu stodoły. Powódka chce skorzystać z jego usług.

dowód : - przesłuchanie powódki L. D. – protokół rozprawy z dnia 22.08.2018 r. – k. 109-109v.

W lipcu 2017 r. na zlecenie inwestora - L. D. - został sporządzony **projekt budowlany** - projekt remontu budynku gospodarczego w P. nr (...) na działce nr (...):

- projektant – mgr inż. P. K.;

- opracował mgr inż. M. J.;

- stan techniczny budynku sporządzony przez P. K. przedstawiał się następująco (k. 26):

„1. Fundamenty słupów nośnych bez śladów pęknięć. Od strony północnej widoczne wybrzuszenie na ścianie fundamentowej pod ścianą osłonową.

2. Ściany budynku – od strony zachodniej ściana szczytowa budynku uległa zawałeniu od kalenicy w dół, na wysokość ok 1,5m od poziomu terenu.

Widoczne zarysowania i zawilgocenie pozostałej części ściany.

Pozostała część ścian bryły głównej budynku uległa odspojeniu od słupów nośnych i odchyleniu od pionu. Widoczne liczne zarysowania.

3. Ściana zewnętrzna przybudówki od strony południowej z licznymi rysami, natomiast ściany drugiej przybudówki nie wykazują oznak uszkodzenia - brak śladów pęknięć, zarysowań.

4. Strop łukowy (nad wydzielonym pomieszczeniem w budynku głównym) – bez śladów pęknięć, zarysowań i odkształceń.

5. Więźba dachowa w około 30% nadaje się do wzmocnienia lub wymiany.

W miejscu zawalanej ściany widoczne zniszczenie kilku elementów więźby dachowej, widoczne zawilgocenie płatwi i słupów. W pozostałej części dachu płatwie dachowe pomiędzy słupami uległy ugięciu. Pozostała część elementów więźby dachowej bez śladów zniszczeń przez ingerencję owadów, grzybów lub zawilgocenia.

6. Pokrycie dachu – dachówka cementowa – około 10% dachówki uległa zniszczeniu”.

W ekspertyzie technicznej stanowiącej część niniejszego projektu wskazano:

- k. 36 „W dniu 02.12.2016r w wyniku gwałtownych porywów wiatru nastąpiło zniszczenie części ściany szczytowej od strony zachodniej, ściana zawaliła się od kalenicy w dół ok. 1,5 m od poziomu terenu. Ponadto pozostała część ściany uległa odspojeniu i odchyleniu od pionu na zewnątrz budynku. Pozostała część ścian osłonowych uległa zarysowaniu i odspojeniu od słupów nośnych budynku. W dniu przeprowadzenia oględzin budynku (10.12.2016r.) część ściany została doraźnie zabezpieczona plandeką chroniącą pozostałą część budynku przed warunkami atmosferycznymi, usunięto gruz zalegający przy zawalonej ścianie oraz zabezpieczono wszystkie wejścia do budynku gospodarczego przed ewentualnym wejściem osób nieupoważnionych”;

- k. 36-38: „ W wyniku katastrofy budowlanej zniszczeniu uległa zachodnia część ściany szczytowej (zawalenie ściany Fot.2) oraz uszkodzeniu uległy pozostałe 2 ściany(wschodnia Fot.3 i północna Fot.4) nastąpiło zarysowanie i odspojenie ich od słupów nośnych konstrukcji budynku” – zdjęcia – k. 37-38 – w przedmiotowej prywatnej ekspertyzie;

- na południowej ścianie budynku nie zaznaczono żadnych uszkodzeń (zdjęcie k. 38).

Dach:

- k. 39-40: „ Skrajne elementy wieszara w miejscu zawalenia ściany ze względu na swój stan (spróchniałe i zawilgocone) nadają się do wymiany (Fot.6, Fot.7).

W konstrukcji oraz pokryciu dachowym występują uszkodzenia i ubytki nie zagrażające bezpieczeństwu jednak kilka z elementów ze względu na stan kwalifikują się o wymiany lub do wzmocnienia.

Płatwie oparte na słupach drewnianych znacznie ugięte. W kilku miejscach ubytki dachówki w pokryciu dachowym (Fot.8)”.

k. 41 -Wnioski i zalecenia.

„W budynku gospodarczym zlokalizowanym na dz. nr (...) w m. P. w wyniku katastrofy budowlanej dn. 02.12.2016r. Zniszczeniu uległa ściana szczytowa (zachodnia strona budynku) oraz pozostałe dwie ściany osłonowe (wschodnia i północna strona budynku)”.

„...należy dokonać odbudowy zniszczonych ścian. Zaleca się wykonanie ściany szczytowej i pozostałych ścian osłonowych o grubości 25cm z pustaków ceramicznych na nowych betonowych ławach fundamentowych szer. 55cm i wys. 40cm ze zbrojeniem rozproszonym. Ławy fundamentowe zakotwić do istniejących fundamentów słupów szpilkami 4x #12x dł. 60cm przez nawiercenie i wklejenie przy pomocy kotwy chemicznej. Należy odbudowywane ściany połączyć do słupów nośnych na wiązania murarskie lub kotwić za pomocą kotew stalowych ocynkowanych Ø8 w liczbie 2 szt. na każdą warstwę pustaka.

Wymienić skrajne elementy więźby dachowej oraz uzupełnić brakujące dachówki w pokryciu dachowym. Kotwienie ścian szczytowych należy odtworzyć (Fot.4).

Podczas prac murarskich należy sprawdzić stan pozostałych elementów murowanych, które nie podlegają przebudowie. Po stwierdzeniu luźnych, ruszających się cegieł należy je usunąć i wykonać nowe połączenie murarskie z pozostałymi elementami”.

W **projekcie zagospodarowania** (opracował M. J., projektant P. K.) wskazano w szczególności:

k. 43: „Projektuje się:

- remont budynku gospodarczego poprzez rozbiórkę zniszczonych ścian osłonowych gr.12cm i wymurowanie nowych gr. 25cm na nowych ławach fundamentowych

- wymianę zniszczonych elementów więźby dachowej z jednoczesnym wzmocnieniem innych elementów (tych które tego wymagają)

- remont nie wiąże się ze zmianą sieci uzbrojenia terenu”.

- k. 46 – **fundamenty – brak izolacji przeciwwilgociowej pionowej i poziomej**. Stan zły – wymagają naprawy.

k. 47-48 – „Prace rozbiórkowe, impregnacyjne i remontowe należy powierzyć wykonawcy posiadającemu doświadczenie w realizacji tych prac, posiadającemu stosowne uprawnienia”.

k. 48 – „Wszystkie prace powinny być prowadzone pod ścisłym nadzorem technicznym”.

k. 48 – inwestor musi zgłosić termin rozpoczęcia robót budowlanych, ustanowić kierownika budowy i prowadzić dziennik budowy, uzyskać pozwolenie budowlane.

Wartość wszystkich prac łącznie został wyliczony przez projektanta mgr inż. P. K. na kwotę **85.458,37 zł**, w tym roboty wyburzeniowe i rozbiórkowe, roboty konstrukcyjne i roboty wykończeniowe.

Pomniejszając wartość robót o elementy nieistniejące przed zdarzeniem szkodowym w uszkodzonej stodole, tj. pozycje:

- 7d.2 – izolacje przeciwwilgociowe z papy powierzchni poziomych na lepiku na gorąco – pierwsza warstwa – 610,74 zł;

- 12 d.2 – izolacje przeciwwilgociowe powłokowe pionowe wykonywane na zimno z past emulsyjnych asfaltowych rzadkich – pierwsza warstwa – 450,35 zł;

- 18 d.3 – wyprawy tynkarskie wykonywane na ścianach sposobem maszynowym – tynki zewnętrzne – 9.775,11 zł,

pozostała wartość robót, zgodnie z ww. wyliczeniem na zlecenie powódki, wyniosła **74.622,17 zł**.

dowód : – poświadczona kopia projektu budowlanego sporządzonego na zlecenie L. D. przez projektanta mgr inż. P. K. i opracowanego przez mgr inż. M. J. w lipcu 2017 r. z załącznikami - k. 19 – 63;

- poświadczona kopia umowy o prace projektowe zawartej dnia 03.07.2017 r. pomiędzy L. D. a spółką (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. – k. 70 – 72.

Powyższa dokumentacja projektowa powstała na podstawie **umowy o prace projektowe** zawartej dnia 03.07.2017 r. pomiędzy L. D. a spółką (...)

Sp. z o.o. z siedzibą w P..

W § 7 ust. 1 przedmiotowej umowy strony ustaliły wynagrodzenie za przedmiot umowy w formie ryczałtu na ogólną kwotę 3.000,00 zł netto bez podatku VAT. W § 8 umowy z projektantem zamawiający zobowiązał się udzielić jednostce projektowania zaliczkę (przedpłatę) w kwocie 500,00 zł. Natomiast w § 9 ust. 2 wskazano, że faktury VAT za prace projektowe stanowiące przedmiot tej umowy będą płatne przez zamawiającego w terminie do 14 dni od daty otrzymania faktury, przelewem na wskazany nr konta projektanta.

dowód : - poświadczona kopia umowy o prace projektowe zawartej dnia 03.07.2017 r. pomiędzy L. D. a spółką (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. – k. 70 – 72.

Z tytułu sporządzenia ww. projektu budowlanego powódka uiszcza na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. w dniu 29.12.2017 r. kwotę łączną 2.300,00 zł rozbitą na dwa paragony fiskalne za usługi projektowe:

- na kwotę **1.500,00 zł**, w tym już podatek VAT 23%;

- na kwotę – **800,00 zł**, w tym 23% VAT.

Projektant obniżył powódce umówioną cenę do ww. 2300 zł.

dowód : - kopie dwóch paragonów fiskalnych z dnia 29.12.2017 r. poświadczone za zgodność z oryginałem przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. – k. 107-108;

- przesłuchanie powódki L. D. – protokół rozprawy z dnia 22.08.2018 r. – k. 109-109v.

Pismem z dnia **23.08.2017 r.**, wysłanym do (...) S.A. drogą mailową w dniu **25.08.2017 r.**, pełnomocnik L. D. **odwołał się od decyzji** ubezpieczyciela, wzywając jednocześnie (...) S.A. do zapłaty:

- kwoty 80.656,21 zł tytułem odszkodowania (na podstawie prywatnej opinii rzeczoznawców), uwzględniając kwotę już wypłaconą, tj. 4.802,16 zł;

- kwoty 3.690,00 zł – tytułem zwrotu kosztów sporządzenia przez rzeczoznawców projektu remontu uszkodzonego budynku celem przywrócenia go do stanu sprzed szkody.

Zakreślony został w wezwaniu termin zapłaty przedmiotowej kwoty do dnia 30.08.2017 r. na wskazany w aktach szkody rachunek bankowy L. D..

dowód : – kopia odwołania od decyzji stanowiącego jednocześnie wezwanie do zapłaty – pismo z 23.08.2017 r. - k. 64 – 67;

- e-mail pełnomocnika powódki z 25.08.2017 r. – k. 99 akt szkody w załączeniu oraz płyta CD – k. 87.

W **odpowiedzi z dnia 07.09.2017 r.** ubezpieczyciel – (...) S.A. – stwierdził brak podstaw do zmiany stanowiska i wypłaty żądanych kwot. W uzasadnieniu stanowiska ubezpieczyciel wskazał, że przedmiotowa szkoda została rozpatrzona na podstawie przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK. Powołując się na art. 68 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy ubezpieczyciel podniósł: „ wysokość szkody ustala się na podstawie kosztorysu wystawionego przez podmiot dokonujący odbudowy lub remontu budynku, odzwierciedlającego koszty związane z odbudową lub remontem określone zgodnie

z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych – przy uwzględnieniu dotychczasowych konstrukcji, materiałów i wyposażenia. Jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, a tak jest w przedmiotowej sprawie, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia szkody”. Nadto, ubezpieczyciel podniósł, że przedłożony kosztorys sporządzony na zlecenie L. D. znacznie odbiega zakresem przyjętych w nim robót od zakresu szkody, zawiera pozycje związane z naprawą uszkodzeń, które nie są następstwem zdarzenia z dnia 02.12.2016 r., a nadto naprawę zaprojektowano i skalkulowano w zmienionej technologii.

dowód : – odpowiedź (...) S. A. z 07.09.2017 r. na odwołanie - k. 68-69.

Drogą mailową w dniu **10.10.2017 r.** z kancelarii pełnomocnika powódki przesłano do (...) S.A. ponownie **odwołanie** od decyzji twierdząc, że niniejsze odwołanie zostało już przesłane w dniu 24.08.2017 r. i pozostało ono bez odpowiedzi.

dowód : - e-mail z kancelarii pełnomocnika powódki do (...) S.A. z 10.10.2017 r. – k. 66 akt szkody w załączeniu oraz płyta CD – k. 87.

Pismem z dnia **16.10.2017 r.** ubezpieczyciel – wskazał, że **odpowieź na odwołanie** z dnia 23.08.2017 r. została wysłana w dniu 07.09.2017 r. W załączeniu (...) ponownie wysłało udzieloną odpowiedź.

dowód : - pismo (...) S.A. z 16.10.2017r. - k.5 akt szkody w zał. oraz płyta CD k.87.

W dniu **29.10.2018 r.** na zlecenie Sądu została sporządzona **opinia przez biegłego sądowego** z zakresu szacowania nieruchomości, kosztorysowania i rozliczania robot budowlanych **M. D.**

Biegły zastosował średnie stawki rbg właściwe dla miejsca zdarzenia, średnie stawki materiałów i sprzętu.

Na dzień oględzin budynek nie był odbudowany.

Biegły M. D. wskazał w szczególności:

- k. 122-123: „skoro budynek posiadał w dacie jego ubezpieczenia stopień zużycia określony na poziomie 53% to wiedzieć należy, że mógł charakteryzować się w zakresie ścian działowych (osłonowych w tym przypadku) oraz fundamentów: licznymi pęknięciami oraz dużym zniszczeniem murów w różnych miejscach, co miało miejsce przed zdarzeniem (vide Poradnik Doradcy Majątkowego pn. zużycie nieruchomości zabudowanych, wydanie II uaktualnione, str. 43 Tablica 19). Stąd nie można było stwierdzić, że pęknięcia ściany osłonowej tylnej i narożnej (naprzeciwko ściany zawalonej) mimo, że istniały przed zdarzeniem ale spowodowane podmuchem silnego wiatru uległy jeszcze większemu i bardzo poważnemu uszkodzeniu winny być pominięte przy kalkulacji szkody, skoro jej wysokość zostanie finalnie pomniejszona o stopień zużycia bezpośrednio uwzględniający stan budynku sprzed zdarzenia”;

- biegły stwierdził, że **wartość szkody**, tj. wartość kosztów niezbędnych do przywrócenia stanu budynku sprzed zdarzenia z dnia 02.12.2016 r. określona przez biegłego w kosztorysie na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK i w oparciu o ceny średnie robocizny właściwe dla miejsca ich wykonania **wynosi z uwzględnieniem stopnia zużycia 28.428,56 zł brutto.**

Kosztorys biegłego został wykonany w oparciu o cenniki z III kwartału 2018 r. **Poniższe kwoty już zostały obniżone przez biegłego o 53% zużycia budynku:**

- 1) k. 133-134 - zabezpieczenie budynku przed odbudową – 433,37 zł brutto;
- 2) k. 135-139 - roboty rozbiórkowe ścian budynku stodoły – 913,82 zł brutto;
- 3) k. 140 – 141 – roboty rozbiórkowe ścian fundamentu – powyżej gruntu – 388,72 zł brutto;
- 4) k. 142-145 – roboty ciesielskie – odtworzenie zniszczonej konstrukcji dachu – 3.086,53 zł brutto;
- 5) k. 146-146 – wymurowanie popękanej ściany fundamentowej – kwota 2.186,72 zł brutto;
- 6) k. 147 – 148 - rusztowania zewnętrzne – (wg obmiaru, czasu pracy, materiałów) – kwota 7.389,30 zł brutto;
- 7) k. 149 – 149 - odbudowa popękanych ścian osłonowych budynku o grubości 1 cegły – kwota 1.676,61 zł brutto;

- 8) k. 150-154 – odbudowa popękanych ścian osłonowych o grubości 1/2 cegły – kwota 5.121,85 zł brutto;
- 9) k. 155 – 155 - uzupełnienie pokrycia dachu – kwota 964,15 zł brutto; dotyczy ponownego pokrycia dachu w 10%;
- 10) k. 156-158 – tynk ściany szczytowej – elewacja – kwota 613,80 zł brutto – to jest tynk zewnętrzny ściany szczytowej;
- 11) k. 159-163 – tynki wewnętrzne na odtworzonych ścianach osłonowych – kwota 762,94 zł brutto;
- 12) k. 164 – 165 - wywóz gruzu na wysypisko – kwota 2.985,96 zł brutto; biegły liczy wywóz gruzu na wysypisko w miejscowości G.;
- 13) k. 166 – składowanie gruzu na wysypisku G. – kwota 1.462,92 zł brutto (8% VAT);
- 14) k. 167 – rozebranie podstemplowań muru i dachu – kwota 329,12 zł brutto – dotyczy podstemplowania zawalonej ściany oraz konstrukcji dachu;
- 15) k. 168 – zasypanie wykopu przy fundamencie budynku po dokonanych robotach odtworzeniowych – kwota 112,75 zł brutto.

Łączna wartość: **28.428,56 zł brutto**.

Wywóz gruzu na wysypisko plus składowanie gruzu to jest: 10,50% + 5,15% (k. 169 – udział procentowy poszczególnych pozycji).

dowód : - opinia biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości, kosztorysowania i rozliczania robot budowlanych M. D. z dnia 29.10.2018 r. z załącznikami - 121-168.

W opinii pisemnej uzupełniającej z dnia 01.04.2019 r. biegły sądowy M. D. w całości podtrzymał pierwszą opinię. Biegły wskazał w szczególności:

- „Zdarzenie z 2016 roku spowodowało szkody w budynku między innymi w takim zakresie, że znacznie osłabiło/zniszczyło jego konstrukcję, która i tak w tej dacie cechowała się znacznym stopniem zużycia” – k. 200;
- biegły podtrzymał zasadność uwzględniania uszkodzenia fundamentu. Posiłkując się dokumentacją zdjęciową (k. 201) wskazał na rozmiar uszkodzenia ściany osłonowej bocznej wraz z uszkodzeniem fundamentu. „Gdyby takie uszkodzenia istniały przed zdarzeniem to wówczas faktyczny stopień zużycia musiałby wynosić ponad ok. 65-70%” – k. 200. Natomiast pęknięcie ściany i fundamentu wymaga ponownego wykonania wszystkich fundamentów jako całości, gdyż nie można dzielić fundamentów na odcinki;
- odnośnie kosztu usunięcia gruzu – „... usunięcie gruzu nie mieści się w pojęciu uprzątnięcia miejsca szkody. Uprzątnięcie miejsca szkody zdaniem biegłego odnosi się do rzeczy ruchomych powstałych jako odpad po zdarzeniu. Usunięcie gruzu wraz z jego wywozem jako konieczny element robót nie może być określony procentowo. Taki zabieg pozbawiony jest logiki i nie prowadziłby do realnego określenia wartości szkody”. – k. 202.
- „Biegły nie zgadza się również ze stanowiskiem pozwanego w kwestii ujmowania w wartości szkody nakładu zysku lub podatku VAT, gdyż sporządzona opinia określa wartość szkody ubezpieczonego i nie może być warunkowana od tego czy ów ubezpieczony podejmie się jej naprawy (...) Wartość szkody natomiast odpowiada średnim kosztom naprawy, czyli uwzględnia koszt wynajęcia firmy budowlanej, która musi uzyskać zysk oraz odprowadzić podatek VAT uprzednio naliczając go inwestorowi (poszkodowanemu)”. – k. 202;
- biegły posłużył się cennikiem (...) (cennik ogólnodostępny na rynku);

- stawka roboczogodziny oraz wszelkie inne ceny i narzuty również pochodzą z ww. cennika i jest to stawka na poziomie średnim właściwa miejscowo dla położenia budynku. Podana stawka jest stawką netto;

- do wykonania wskazanych robót są potrzebni wykwalifikowani specjaliści z zakresu robót ogólnobudowlanych – remontowych (wykwalifikowani: murarze, tynkarze, dekarze i cieśle, zbrojarz).

dowód : - opinia pisemna uzupełniająca biegłego sądowego M. D.
z dnia 01.04.2019 r. – k. 200 – 202.

W dniu 27.07.2020 r. na zlecenie Sądu została sporządzona **opinia** przez **biegłego sądowego** dr hab. inż. **A. M.** – biegłego z zakresu budownictwa, specjalność: konstrukcja obiektów budowlanych, opiniowanie i weryfikowanie projektów

w zakresie konstrukcji. Biegły wskazał, iż w celu usunięcia skutków katastrofy budowlanej mającej miejsce w przedmiotowym budynku w grudniu 2016 r. wykonanie projektu budowlanego było „zdecydowanie konieczne”.

„...przedmiotowy budynek powinien w całości zostać doprowadzony do właściwego stanu technicznego, a nie tylko w obrębie zniszczonej, odbudowywanej ściany szczytowej”.

dowód : - opinia biegłego sądowego dr hab. inż. A. M. – biegłego z zakresu budownictwa, specjalność: konstrukcja obiektów budowlanych, opiniowanie i weryfikowanie projektów w zakresie konstrukcji sporządzona dnia 27.07.2020 r. – k. 248-253.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do zasady i w znacznym stopniu co do wysokości.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy bezsporne były okoliczności zaistnienia zdarzenia szkodowego, do którego doszło nad ranem 02.12.2016 r., kiedy to podczas silnej wichury uległ uszkodzeniu budynek stodoły w P. będący własnością powódki. Bezspornie odpowiedzialność cywilną za skutki tego zdarzenia ponosi strona pozwana – (...) S.A. - jako ubezpieczyciel z umowy obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych. Bezsporny również pozostawał określony w ww. umowie ubezpieczenia procent zużycia budynku stodoły – 53% - oraz suma ubezpieczenia dla samej stodoły wynosząca 53.000,00 zł. Pełnomocnik powódki przyznał również w pozwie, że stodoła nie była z zewnątrz otynkowana, a także nie posiadała dodatkowych izolacji przeciwwilgociowych pionowych lub poziomych. Bezsporny był też przebieg postępowania likwidacyjnego szkody, na skutek którego ubezpieczyciel – (...) S.A. - wypłacił na rzecz L. D. w dniu 12.12.2016 r. kwotę odszkodowania w wysokości 4.802,16 zł na podstawie sporządzonego przez ubezpieczyciela kosztorysu.

Sporna natomiast pozostawała wysokość szkody majątkowej powódki, a tym samym wysokość należnego odszkodowania. W tym zakresie strona pozwana kwestionowała w szczególności:

- koszty prac porządkowych - powołując się na treść art. 69 pkt 2 ustawy z 22 maja 2003 r.

o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych strona pozwana kwestionuje ten koszt jako nieudokumentowanie kosztów uprzątnięcia miejsca szkody oraz koszt przekraczający maksymalny limit 5% wartości szkody; ubezpieczyciel kwestionuje składową odszkodowania jaką jest wywóz gruzu, która przekracza 5% i nie zostało udokumentowane gdzie i czy odpłatnie ten gruz powódka zeszkładowała;

- koszty robocizny – ubezpieczyciel twierdzi, że jeśli powódka wykonała prace systemem gospodarczym, to ten fakt winien być uwzględniony przy ustalaniu kosztów robocizny;

- kwestionowany jest zakres robót wskazany w kosztorysie przedłożonym przez powódkę

i ich związek przyczynowy z likwidacją skutków zdarzenia szkodowego; ubezpieczyciel wskazuje na ulepszenia/modernizację, zmienioną technologię w kosztorysie przedłożonym przez powódkę, ulepszone materiały w stosunku do zastosowanych w budynku stodoły; kwestionowany jest też zakres prac wskazanych w opiniach biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości, kosztorysowania i rozliczania robót budowlanych M. D. (zarzuty dotyczą związku przyczynowego i tym samym zaliczenia do kosztów naprawy popękań na ścianach budynku, odbudowy fundamentów, ww. kwestii wywieżenia

i składowania gruzu jako kosztu nieudokumentowanego, jak również kwestii zaliczenia przez biegłego zysku oraz podatku VAT od robocizny, w sytuacji, gdy koszt remontu nie został potwierdzony fakturą/rachunkiem; ubezpieczyciel optuje za zmniejszeniem kosztów pośrednich/ogólnych o połowę).

Poza tym strona pozwana kwestionowała co do zasady i wysokości żądanie zwrotu kosztów sporządzenia projektu budowlanego na zlecenie powódki, negując bezpośredni związek przyczynowy ze szkodą, podważając konieczność sporządzania aż projektu budowlanego, w sytuacji, gdy wystarczyłoby – jej zdaniem – sam kosztorys, jak również kwestionując zawyżony koszt sporządzenia tego projektu.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dokumenty złożone w poczet materiału dowodowego przez obie strony, w tym z przebiegu postępowania likwidacyjnego, dokumentację zdjęciową uszkodzonej stodoły, w oparciu o dwie opinie biegłego sądowego

z zakresu szacowania nieruchomości, kosztorysowania i rozliczania robót budowlanych M. D. – w zakresie ustalenia uszkodzeń budynku stodoły pozostających

w związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodowym, rodzaju prac koniecznych do wykonania oraz wysokości należnego odszkodowania pozwalającego na przywrócenie stodoły do stanu sprzed szkody. Nadto w kwestii konieczności sporządzenia projektu budowlanego Sąd zasięgnął wiadomości specjalnych biegłego sądowego z zakresu budownictwa specjalności: konstrukcja obiektów budowlanych, opiniowanie i weryfikowanie projektów w zakresie konstrukcji - A. M. (opinia z dnia 27.07.2020 r.). Uzupełniająco Sąd posiłkował się w ustaleniu stanu faktycznego sprawy przesłuchaniem powódki.

Zasady obowiązkowego ubezpieczenia budynków rolniczych przewidziane zostały

w Rozdziale 4 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. 2003 Nr 124, poz. 1152; t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 854 ze zm.) – dalej: „ustawa” lub „ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych”. Nadto, zastosowanie znajdują przepisy ogólne tej ustawy (Rozdział 1).

Na podstawie art. 67 ust. 1 ustawy z tytułu ubezpieczenia budynków rolniczych przysługuje odszkodowanie za szkody powstałe w budynkach na skutek zdarzeń losowych

w postaci: ognia, huraganu, powodzi, podtopienia, deszczu nawalnego, gradu, opadów śniegu, uderzenia pioruna, eksplozji, obsunięcia się ziemi, tąpnięcia, lawiny lub upadku statku powietrznego. Natomiast definicja ustawowa huraganu znajduje się w art. 67 ust. 2 pkt 2 ustawy, zgodnie z którym za szkody spowodowane przez huragan - uważa się szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu.

Przepis art. 68 ust. 1 ustawy stanowi:

Wysokość szkody ustala się, z uwzględnieniem art. 69, na podstawie:

- 1) cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń; ustalenie wysokości szkody na podstawie tych cenników następuje w każdym przypadku niepodejmowania odbudowy, naprawy lub remontu budynku;
- 2) kosztorysu wystawionego przez podmiot dokonujący odbudowy lub remontu budynku, odzwierciedlającego koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie

z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych - przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia; jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody.

Kolejno wskazać należy na treść art. 69 ustawy, zgodnie z którym:

Wysokość szkody w budynkach rolniczych:

- 1) zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy;
- 2) zwiększa się w granicach sumy ubezpieczenia o udokumentowane koszty uprzątnięcia miejsca szkody w wysokości do 5% wartości szkody.

Sumę ubezpieczenia, odrębnie dla każdego budynku rolniczego, ustala ubezpieczający z zakładem ubezpieczeń. Może ona odpowiadać m.in. – jak w okolicznościach przedmiotowej sprawy – wartości rzeczywistej tego budynku, przez którą rozumie się wartość w stanie nowym w dniu zawarcia umowy, pomniejszoną o stopień zużycia budynku rolniczego

(art. 70 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy). Jak wskazano wyżej, suma ubezpieczenia dla budynku stodoły powódki (53.000,00 zł) odpowiadała wartości rzeczywistej tego budynku, pomniejszonej o 53% zużycia (bezsporne).

Dodatkowo wskazać należy na ogólne zasady odpowiedzialności cywilnej za szkodę przewidziane w kodeksie cywilnym. Zgodnie z treścią art. 361 k.c. - zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (§ 1). W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (§ 2). Natomiast na podstawie art. 363 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu (§ 1). Jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili (§ 2).

Sąd dał wiarę w całości logicznym, rzetelnym i wyczerpującym opiniom sporządzonym przez biegłego sądowego M. D. (opinia główna z 29.10.2018 r.

i opinia uzupełniająca z dnia 01.04.2019 r., w której biegły podtrzymał opinię pierwotną) wraz z kosztorysem załączonym do pierwszej opinii, zgodnie z którym: **wartość szkody**,

tj. wartość kosztów niezbędnych do przywrócenia stanu budynku sprzed zdarzenia z dnia 02.12.2016 r. **określona przez biegłego w kosztorysie** na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy

o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK i w oparciu o ceny średnie robocizny właściwe dla miejsca ich wykonania wynosi z uwzględnieniem stopnia zużycia **28.428,56 zł brutto**. Opinie tego biegłego wraz z kosztorysem zostały sporządzone w sposób rzetelny, bardzo wyczerpujący i logiczny, a opinia pisemna uzupełniająca dała odpowiedzi na wątpliwości i zarzuty zgłaszane przez strony postępowania, jak również sposób wyceny wartości odszkodowania jest zgodny z wymogami prawa budowlanego oraz przytoczonymi wyżej przepisami ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. W zakresie przekraczającym ww. kwotę wyliczoną przez biegłego powództwo należało oddalić.

Biegły M. D. posłużył się obiektywnym i ogólnodostępnym na rynku cennikiem (...) stawka **roboczogodziny** oraz wszelkie inne **ceny** i **narzuty** również pochodzą z tego cennika i jest to stawka na poziomie średnim właściwa miejscowo dla położenia budynku. Jednocześnie biegły ten stwierdził, że do wykonania wskazanych w kosztorysie robót są potrzebni **wykwalifikowani specjaliści** z zakresu robót ogólnobudowlanych – remontowych, tj. wykwalifikowani murarze, tynkarze, dekarze, cieśle, zbrojarz (opinia uzupełniająca biegłego M. D.

z 01.04.2019 r. – k. 200-202). Dlatego przywrócenie stodoły do stanu sprzed zdarzenia szkodowego nie jest możliwe systemem gospodarczym, jak sugeruje strona pozwana. Tym samym brak jest również podstaw, by pomniejszyć kwoty wskazane w kosztorysie biegłego o **zysk kalkulacyjny**, podatek **VAT** od robocizny, czy **koszty pośrednie** – jak sugerował pełnomocnik strony pozwanej (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku – V Wydział Cywilny z dnia 18.02.2016r. sygn. akt V ACa 699/15; www.orzeczenia.ms.gov.pl, Legalis nr 1508706).

Zważyć również należy, że konieczność zastosowania innych technologii niż zastosowane przy budowie budynku stodoły (kwestia podnoszona przez stronę pozwaną negującą prywatny projekt budowlany sporządzony na zlecenie powódki – bez doprecyzowania, których konkretnie prac, pozycji do dotyczy) jest uwarunkowane kwestiami bezpieczeństwa użytkowania, aktualnym stanem wiedzy technicznej i dostępnym aktualnie na rynku asortymentem. Nie oznacza to wzbogacenia się powódki w jakimkolwiek zakresie,

a w każdym razie nie zostało to przez stronę pozwaną udowodnione, bowiem interes ubezpieczyciela chroni i pomniejsza wysokość odszkodowania zapisany w umowie ubezpieczenia procent zużycia – tu: 53%. Biegły M. D. wskazał w pierwszej opinii na związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem szkodowym a koniecznością naprawy **popękanych ścian** i odbudowy **fundamentów**: „skoro budynek posiadał w dacie jego ubezpieczenia stopień zużycia określony na poziomie 53% to wiedzieć należy, że mógł charakteryzować się w zakresie ścian działowych (osłonowych w tym przypadku) oraz fundamentów: licznymi pęknięciami oraz dużym zniszczeniem murów w różnych miejscach, co miało miejsce przed zdarzeniem (vide Poradnik Doradcy Majątkowego pn. zużycie nieruchomości zabudowanych, wydanie II uaktualnione, str. 43 Tablica 19). Stąd nie można było stwierdzić, że pęknięcia ściany osłonowej tylnej i narożnej (naprzeciwko ściany zawalonej) mimo, że istniały przed zdarzeniem ale spowodowane podmuchem silnego wiatru uległy jeszcze większemu i bardzo poważnemu uszkodzeniu winny być pominięte przy kalkulacji szkody, skoro jej wysokość zostanie finalnie pomniejszona o stopień zużycia bezpośrednio uwzględniający stan budynku sprzed zdarzenia” - k. 122-123. W opinii uzupełniającej biegły ten dodał: „Zdarzenie z 2016 roku spowodowało szkody w budynku między innymi w takim zakresie, że znacznie osłabiło/zniszczyło jego konstrukcję, która i tak

w tej dacie cechowała się znacznym stopniem zużycia” – k. 200. Biegły podtrzymał zasadność uwzględniania uszkodzenia fundamentu. Posiłkując się dokumentacją zdjęciową (k. 201) wskazał na rozmiar uszkodzenia ściany osłonowej bocznej wraz z uszkodzeniem fundamentu. „Gdyby takie uszkodzenia istniały przed zdarzeniem to wówczas faktyczny stopień zużycia musiałyby wynosić ponad ok. 65-70%” – k. 200. Natomiast – jak stwierdził biegły - pęknięcie ściany i fundamentu wymaga ponownego wykonania wszystkich fundamentów jako całości, gdyż nie można dzielić fundamentów na odcinki.

Sąd uwzględnił również wyliczone kwotowo w kosztorysie przez biegłego M. D. **koszty prac porządkowych**, jak również **wywóz gruzu** na wysypisko i jego **składowanie** na wysypisku G.. Nie można się zgodzić ze stanowiskiem strony pozwanej, że koszty uprzątnięcia miejsca szkody są nieudokumentowane w rozumieniu

art. 69 pkt 2 ustawy. Nie można domagać się od powódki przedłożenia rachunków za uprzątnięcie miejsca szkody po naprawie stodoły, która jeszcze nie nastąpiła, a nie nastąpiła, bowiem wypłacone dotychczas znacznie zaniżone odszkodowanie (4.802,16 zł) nie wystarczyło by do tej naprawy przystąpić. Powódka domagała się likwidacji szkody metodą kosztorysową (art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy), a udokumentowanie kosztów uprzątnięcia miejsca szkody w rozumieniu art. 69 pkt 2 ustawy nastąpiło za pomocą opinii biegłego M. D., o wydanie której powódka wniosła. Na marginesie wskazać należy, że ubezpieczyciel nie przedłożył ani wcześniej powódce, ani w toku niniejszego procesu żadnych cenników,

o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy. Nadto, wskazać należy, że, mając na uwadze konieczny obszerny zakres robót wskazany w kosztorysie biegłego, wywóz i składowanie gruzu na wysypisku są nieodzownym elementem prac przy odbudowie uszkodzonej stodoły

i koszty te wchodzi w skład należnego powódce odszkodowania. Nie można się natomiast zgodzić z pełnomocnikiem strony pozwanej, który sugeruje, że **koszt wywozu i składowania gruzu** zalicza się do kosztów uprzątnięcia miejsca szkody pokrywanych do wysokości 5% wartości szkody - w rozumieniu art. 69 pkt 2 ustawy. Kwestia ta została już przesądzona

w orzecznictwie. W uzasadnieniu powoływanego już wyżej wyroku Sądu Apelacyjnego

w G. – V Wydziału Cywilnego z dnia 18.02.2016 r. sygn. akt V ACa 699/15 ((...) Legalis nr 1508706) Sąd wskazał: „...biegły wyliczył wartość robót naprawczych na kwotę 78.394,28 zł, zaś opłaty za utylizację gruzu i papy z tego budynku na kwotę łączną 2.653,36 zł (k. (...)). Nie ulegało wątpliwości, że gruz i elementy azbestowe budynków należało zutylizować, zaś związane z tym koszty były konieczne

i powódka musiała je ponieść. Wskazane koszty utylizacji nie przekraczają 5% wartości szkody. Gdyby nawet przyjąć, że koszty utylizacji elementów budowlanych wraz z kosztami ich transportu na wysypisko przekroczyły 5% wartości wyliczonej przez biegłego szkody, to nie można uznać, że były to koszty niepotrzebne i nieudokumentowane. Konieczność ich poniesienia wynikała z opinii biegłego, a zatem zostały one poprzez tę opinię udokumentowane, zaś sama utylizacja jako taka i jej koszty nie mieszczą się w pojęciu "uprzątnięcia miejsca szkody", wskazanym w art. 69 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Należy przyjąć, że koszty utylizacji gruzu i elementów azbestowo - cementowych stanowią odrębną kategorię szkody, pozostającą w związku przyczynowym ze zdarzeniem losowym, jakie miało miejsce (...)" Tutejszy Sąd podziela w całości

ww. stanowisko zajęte w uzasadnieniu cytowanego orzeczenia. Również biegły M. D. w opinii uzupełniającej wskazał, iż: „... w ocenie biegłego usunięcie gruzu nie mieści się w pojęciu uprzątnięcia miejsca szkody. Uprzątnięcie miejsca szkody zdaniem biegłego odnosi się do rzeczy ruchomych powstałych jako odpad po zdarzeniu. Usunięcie gruzu wraz z jego wywozem jako konieczny element robót nie może być określony procentowo. Taki zabieg pozbawiony jest logiki i nie prowadziłby do realnego określenia wartości szkody”. – k. 202. Tym samym powódce należy się w ramach likwidacji przedmiotowej szkody zasądzenie całego kosztu wyliczonego z tego tytułu przez biegłego.

Wobec powyższego koszt przywrócenia budynku stodoły do stanu sprzed zdarzenia szkodowego wynosi zgodnie z kosztorysem biegłego sądowego M. D.: 28.428,56 zł brutto, z czego kwota 4.802,16 zł została już wypłacona L. D.

w postępowaniu likwidacyjnym (bezsporne), a więc z tego tytułu Sąd zasądził na rzecz powódki od strony pozwanej kwotę: 23.626,40 zł (28.428,56 zł minus 4.802,16 zł).

Nadto, poza ww. kwotą 23.626,40 zł, na sumę **25.926,40 zł** zasądzoną przez Sąd na rzecz powódki od strony pozwanej w punkcie II sentencji wyroku składa się kwota 2.300,00 zł uiszczona przez L. D. na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. z tytułu sporządzenia na jej zlecenie **projektu budowlanego**. Kwota łączna 2.300,00 zł została rozbita na dwa paragony fiskalne za usługi projektowe:

- na kwotę 1.500,00 zł, w tym już podatek VAT 23%;

- na kwotę – 800,00 zł, w tym 23% VAT.

(kopie dwóch paragonów fiskalnych z dnia 29.12.2017 r. poświadczone za zgodność z oryginałem przez M. J.– (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. – k. 107-108). Powódka domagała się z tego tytułu w pozwie kwoty 3.690,00 zł, która jednak ponad ww. kwotę 2.300,00 zł nie została udowodniona i w tym zakresie Sąd powództwo oddalił. Natomiast zasadność, a wręcz konieczność sporządzenia w okolicznościach przedmiotowej sprawy projektu budowlanego w celu usunięcia skutków katastrofy budowlanej mającej miejsce w budynku stodoły powódki w grudniu 2016 r., potwierdził zdecydowanie biegły sądowy z zakresu budownictwa, specjalność: konstrukcja obiektów budowlanych, opiniowanie i weryfikowanie projektów w zakresie konstrukcji - dr hab. inż. A. M. w opinii sporządzonej dnia 27.07.2020 r. (k. 248-253). Jednocześnie biegły ten wskazał, że: „... przedmiotowy budynek powinien w całości zostać doprowadzony do właściwego stanu technicznego, a nie tylko w obrębie zniszczonej, odbudowywanej ściany szczytowej”.

Od zasądzonej w wyroku kwoty 23.626,40 zł tytułem przywrócenia budynku stodoły do stanu sprzed szkody Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki odsetki ustawowe za opóźnienie liczone od dnia 09 września 2017 roku do dnia zapłaty na podstawie

art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Zgodnie z treścią art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Sugerując się pierwszymi cyframi numeru szkody – (...) – szkoda została zgłoszona w dniu 06.12.2016 r. (w druku zgłoszenia szkody brak daty

- k. 173-175 akt szkody oraz na płycie CD – k. 87). Natomiast z całą pewnością szkoda była już zgłoszona w dniu 07.12.2016 r. – jest to data pierwszego pisma informacyjnego wysłanego przez (...) S.A. do L. D. (k. 172 akt szkody w załączeniu oraz na płycie CD – k. 87). Jednakże w ww. druku zgłoszenia szkody wskazano, iż zgłaszająca L. D. nie zna wysokości szkody. Dopiero pismem opatrzonym datą 23.08.2017 r. wysłanym do (...) S.A. drogą mailową w dniu 25.08.2017 r. pełnomocnik L. D. odwołując się od decyzji ubezpieczyciela wezwał jednocześnie (...) S.A. do zapłaty:

- kwoty 80.656,21 zł tytułem odszkodowania (na podstawie prywatnej opinii rzeczoznawców), uwzględniając kwotę już wypłaconą, tj. 4.802,16 zł;

- kwoty 3.690,00 zł – tytułem zwrotu kosztów sporządzenia przez rzeczoznawców projektu remontu uszkodzonego budynku celem przywrócenia go do stanu sprzed szkody.

Zakreślony został w wezwaniu termin zapłaty przedmiotowej kwoty do dnia 30.08.2017 r. na wskazany w aktach szkody rachunek bankowy L. D.. (kopia odwołania od decyzji stanowiącego jednocześnie wezwanie do zapłaty – pismo z 23.08.2017 r. - k. 64 – 67; e-mail pełnomocnika powódki z 25.08.2017 r. – k. 99 akt szkody w załączeniu oraz płyta CD – k. 87). Dopiero przy tym piśmie L. D. sformułowała konkretne roszczenia kwotowe i przedłożyła projekt budowlany. Mając na uwadze złożoność tego projektu i umożliwienie stronie pozwanej ustosunkowania się do żądań kwotowych mających źródło w tym projekcie, Sąd przy zastosowaniu art. 455 k.c. doliczył 14 dni do dnia otrzymania tych żądań, a odsetki ustawowe za opóźnienie zasądził od 09.09.2017 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie żądanie odsetkowe powódki oddalił.

Natomiast od kwoty 2.300,00 zł zasądzonej tytułem kosztów sporządzenia projektu budowlanego Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki odsetki ustawowe za opóźnienie liczone od dnia 04 września 2018 r. do dnia zapłaty, oddalając żądanie odsetkowe powódki w pozostałym zakresie. We wskazanym wyżej odwołaniu z 23.08.2017 r. od decyzji w żadnym miejscu skarżąca nie wymienia jako dowodu jakiegokolwiek faktury czy rachunku za ww. kosztorys budowlany, ani nie wyjaśnia skąd żądana kwota 3.690,00 zł. Również wśród załączanych do tego pisma dowodów nie ma dokumentu faktury czy rachunku, tylko sam projekt budowlany. Natomiast oba ww. rachunki (paragony fiskalne) z dnia 29.12.2017 r. zostały przedłożone przez pełnomocnika powódki dopiero na rozprawie w dniu 22.08.2018 r. (k. 109 – protokół rozprawy). (...) S.A. nie był obecny na tej rozprawie. Te dwa paragony zostały doręczone przez Sąd pełnomocnikowi (...) S.A. w dniu 27.08.2018 r. zgodnie z elektronicznym potwierdzeniem odbioru. Mając na uwadze art. 455 k.c. i charakter żądania (mniej złożony niż konieczność przeanalizowania roszczenia z kosztorysu budowlanego) Sąd doliczył tydzień na dobrowolną wpłatę ww. kwoty przez ubezpieczyciela, po czym naliczył odsetki od dnia 04.09.2018 r. do dnia zapłaty, a w dalszym zakresie roszczenie odsetkowe oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł poprzez ich stosunkowe rozdzielanie na podstawie art. 100 k.p.c. Powódka wygrała sprawę w stosunku 76,34% - 23,66%. Powódka poniosła koszty procesu w łącznej wysokości 6.116 zł (1.699,00 zł – opłata sądowa od pozwu, 17,00 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa, 3.600,00 zł – wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego - § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych - Dz.U. z 2015r. poz. 1804; t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265; kwota 800,00 zł – zaliczka na poczet należności biegłego sądowego wykorzystana w całości). Natomiast strona pozwana poniosła łączne koszty procesu w kwocie 4.417 zł, na które składa się: kwota 17,00 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa, 3.600,00 zł – wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika

w osobie radcy prawnego - § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych - Dz.U. z 2015 r. poz. 1804; t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265; kwota 800,00 zł – zaliczka na poczet należności biegłego sądowego wykorzystana w całości). Tym samym łącznie strony poniosły celowe koszty procesu w sumie 10.533,00 zł, z czego strona pozwana winna była ponieść 76,34%, tj. kwotę 8.040,89 zł, a poniosła jedynie 4.417 zł, więc w punkcie IV sentencji wyroku Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki różnicę w kwocie **3.623,89 zł** (8.040,89 zł – 4.417,00 zł).

Tytułem należności biegłych sądowych w przedmiotowej sprawie wypłacone zostały następujące kwoty:

- 1.912,52 zł - wynagrodzenie biegłego M. D. (k. 173 – postanowienie referendarza sądowego z 06.11.2018 r.), która to należność do kwoty 1.600,00 zł została wypłacona z zaliczek, a resztę (tj. 312,52 zł) tymczasowo wypłacono z sum budżetowych;

- 133,90 zł - wynagrodzenie biegłego M. D. za opinię uzupełniającą (k. 207 – postanowienie referendarza sądowego z 04.07.2019 r.), którą to należność wypłacono tymczasowo z sum budżetowych Skarbu Państwa;

- 821,34 zł - wynagrodzenie biegłego A. M. (k. 266 – postanowienie starszego referendarza sądowego z 30.09.2020 r.), którą to należność wypłacono tymczasowo z sum budżetowych Skarbu Państwa.

Wobec powyższego, rozliczone zostały zaliczki po 800,00 zł uiszczone przez strony, a ze środków budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnie tymczasowo wypłacono łącznie 1.267,76 zł. Powyższą kwotą Sąd obciążył stosunkowo w punktach V i VI sentencji wyroku strony procesu (w proporcjach 76,34% strona pozwana i 23,66% - powódka) na podstawie art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r.

o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2005 Nr 167, poz. 1398; t.j. Dz.U.

z 2020r. poz. 755 ze zm.) w zw. z art. 100 k.p.c. Dlatego w pkt V Sąd zasądził z tego tytułu od powódki L. D. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnie kwotę **299,95zł**. Na tej samej podstawie Sąd rozliczył w pkt VI sentencji wyroku wydatki wobec strony pozwanej, przy czym Sąd wziął pod uwagę, że strona pozwana uiszcza jeszcze niewykorzystaną zaliczkę w kwocie 411,00 zł. Dlatego ze stosunkowej kwoty 967,81 zł ($1.267,76 \text{ zł} \times 76,34\% = 967,81 \text{ zł}$) Sąd potrącił ww. zaliczkę, która zostanie przebiegowana na rachunek dochodów Skarbu Państwa, a do zapłaty przez (...) S.A. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnie pozostała kwota **556,81 zł** ($967,81 \text{ zł} - 411,00 \text{ zł}$).

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.